

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın MURAT KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla 20/06/2019

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Hava kirliliği, halk sağlığını ve insanların yaşam kalitesini etkileyen ve küresel ölçekte yaşanan çevre sorunlarının başında gelmektedir. Hava kirliliği çok katmanlı bir sorun olup; ısınmada, sanayide, ulaşımda ve çevreyle ilgili izlenen politikaların bir sonucu olarak Dünya'da olduğu gibi ülkemizde de artarak devam ettiği görülmektedir.

Hava kirliliğinin neden olduğu sağlık sorunları neticesinde bir çok ölüm gerçekleşmektedir. Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü'nün (OECD) yayınlamış olduğu raporlarda görülmektedirki Türkiye için hava kirliliğini bağlı ölümlerin sayısı her yıl yaklaşık 30 bin olarak tahmin edilmektedir. OECD ülkeleri ve Türkiye'de hava kirliliğinin yol açtığı ölümlerin sayısının yıllara göre değişimini içeren istatistik verilerine baktığımızda; 2005 yılında OECD ülkelerinde hava kirliliği ile ölenlerin ortalama sayısı Türkiye'deki ölümlerden fazla iken (OECD ülkeleri; 1 milyonda 364 – Türkiye; 1 milyonda 324)

son açıklanan 2016 verilerinde Türkiye'deki ölüm sayıları artarak, OECD ülkelerini geçmiştir (OECD ülkeleri; 1 milyonda 352 – Türkiye; 1 milyonda 362). Bu ölümlere, kansere, kardiyovasküler ve solunum yolu hastalıklarına neden olan 2,5 mikronluk veya daha küçük partikül maddelere (PM_{2,5}) maruz kalınması neden olmaktadır.

Soluduğumuz havanın içerisinde hava kirliliği nedeniyle; solunum sistemi, dolaşım sistemi ve Akciğer, bronş ve diğer solunum sistemi organları kanserlerine yol açan ve Alerjik astım, Koah gibi hastalıklara yol açan partikül maddeler bulunmaktadır. Sağlık açısından çok tehlikeli olan bu maddeler mikrometre ile ölçülür ve boyutlarına göre isimlendirilir.

Ülkemizde yerleşim birimlerinde 313 noktada hava kalitesi ölçümü yapılmaktadır. Bu ölçüm noktalarının tamamına yakınında 10 mikrometreden küçük partikül maddeler ölçülürken, bazı ölçüm noktalarında ise 2,5 mikrometreden küçük partiküller ölçülebilmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan hava kalitesi izleme istasyonlarından yayımlanan verilere baktığımızda;

1-) 313 istasyondan sadece 68'inde PM_{2,5} ölçümü yapılmaktadır. 39 ilde bulunan 68 istasyonun 47'sinde (%69) güvenli veri alımı yoktur. Güvenli veri alımı olan bütün istasyonlarda, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün belirlediği yıllık ortalama sınır değeri aşılmıştır.

13700

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

2-) 2018 yılında PM10 ölçümlerinin gerçekleştirildiği 81 ildeki 219 istasyonun %38'inde güvenli veri alımının olmadığı görülmüştür. PM10 kirlitici değerine dair güvenli veri alınamayan istasyonların olduğu bölgelerde yaşayan yaklaşık 20 milyon kişinin soluduğu hava ve hava kalitesiyle ilgili herhangi bir yorum yapılamamaktadır.

3-) Türkiye genelinde, PM10 yıllık ortalama verilerine göre 81 ilden 45'inde yıllık ortalama sınır değeri aşılmıştır. TÜİK verilerine göre 2018 yılında 82 milyon olan ülkemizde, yaklaşık 60 milyon kişi, güvenli veri alımının sağlandığı fakat PM10 yıllık ortalama limitin aşıldığı (hava kirliliğinin olduğu) yerlerde yaşamaktadır.

4-) 49 ildeki 173 istasyonun yıllık NOX (azotoksitler) verilerine göre hava kirliliği olan illerin başında İstanbul, Ankara, Adana, Amasya, Balıkesir, Çorum, Edirne, Erzincan, Erzurum, Eskişehir Odunpazarı, Iğdır, İzmir Şirinyer, Karabük, Tekirdağ, Bursa, Kayseri, Kocaeli ve Samsun'dur. Bu iller belirlenirken, verilerin güvenilir olduğu bölgeler arasında Ulusal Sınır Değerin aşıldığı gün sayısına bakılmıştır. İstasyonların %57'sinde güvenli veri alımının olmadığı belirlenmiştir.

5-) 2018 yılında 8 ilde (48 istasyon) ölçümler yetersiz olduğundan Eskişehir, Bolu, Kastamonu, Kırırkkale, Kütahya, Muş, Şırnak ve Uşak'ta hava kalitesi ve sağlık etkileri konusunda bir yorum yapmak mümkün değildir.

Anaysamızın belirttiği gibi sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşamak hak olarak bizlere sunulmuştur. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin görevidir. Bu bağlamda;

1-) Her yıl artarak devam eden hava kirliliğine bağlı ölümlerin önüne geçmek için bakanlığınızın prosedürleri açan, etkili çözüm üreten yeni projeleri var mıdır ?

2-) Hava kirliliğinin çok katmanlı bir sorun olduğunu düşündüğümüzde, Bakanlığınızın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile hava kirliliğini önleme konusunda ortak çalışmaları var mıdır?

3-) Türkiye atmosferindeki ve ciddi sağlık sorunlarıyla birlikte ölümlere neden olan partikül maddeler son 15 yılda %8.4 oranında artmıştır. Bu artışı durdurmak için kalıcı çözümlerinizi nelerdir?

4-) ABD ve Avrupa Ülkeleri'nde sağlık açısından daha büyük risk taşıyan 1.0 mikrometre'den küçük partikül maddelerin ölçümünü başlanılmışken, bakanlığınız bu boyuttaki partikül maddelerin ölçümü için bir çalışma yürütmekte midir?

5-) Yetersiz ölçümler yüzünden Başta Eskişehir olmak üzere hava kalitesini belirleyemediğiniz bu illerde ölçümlerin yeterli hale gelebilmesi için çalışmalar yürütecek misiniz?

6-) Türkiye genelinde, PM10 yıllık ortalama verilerine göre 81 ilden 45'inde yıllık ortalama sınır değeri aşılmıştır. Bu sınır değeri'nin aşılmaması için bakanlığınız nasıl çalışmalar yapmaktadır?